

**राज्यकर विभागाने बदली सन — २०२६ संदर्भात अन्वेषण शाखेतील पदस्थापनेसाठी
ठरविलेले निकष / मार्गदर्शक तत्वे (राज्यकर उपआयुक्त, राज्यकर सहायक
आयुक्त संवर्ग)**

A] अन्वेषण शाखेतील पदस्थापनेचे निकष :-

अ] अन्वेषण शाखेत पदस्थापनेसाठी पात्रता निकष (Qualifying Criteria) :-

- I. अन्वेषण शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी संबंधित अधिकारी सर्वसाधारण/प्रशासकीय बदलीस पात्र असावा.
- II. संबंधित अधिकाऱ्याचे वय बदली वर्षाच्या मे महिन्याच्या अंती ५५ पेक्षा जास्त असू नये.
- III. संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणतीही विभागीय चौकशी / लाचलुचपत प्रतिबंध विभागाची चौकशी सुरु नसावी. तसेच सचोटी बाबत प्रतिकूल शोरे नसावेत.
- IV. संबंधित अधिकाऱ्याने सध्या कार्यरत असलेल्या संवर्गात यापुर्वी एकदाही अन्वेषण शाखेत काम केलेले नसावे किंवा बदली वर्षाच्या मे महिन्याच्या अंती एकूण दीड वर्ष अथवा दीड वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरिता अन्वेषण शाखेतील पदाचा अतिरिक्त अथवा सेवा उपलब्धतेने कार्यभार हाताळलेला नसावा.
- V. सद्यस्थितीत लेखा परीक्षण शाखा (Audit Branch) व अपिले कार्यशाखेत कार्यरत असणाऱ्या अधिकाऱ्यांचा अन्वेषण शाखेतील पदस्थापनेसाठी विचार करता येणार नाही.
- VI. सदर पात्र अधिकारी हा अन्वेषण शाखेत काम करण्यास अनिच्छुक नसावा.
- VII. अन्वेषण शाखेत पदस्थापना करताना खालील दोन निकष विचारात घेण्यात येतील —**
  १. अधिकाऱ्यांच्या लगतच्या ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाच्या प्रत्यक्ष गुणांची बेरीज ५० पेकी ४० किंवा त्याहून अधिक असावी. तथापि यापेकी एका वर्षाचा गोपनीय अहवाल उपलब्ध नसल्यास अथवा ६ महिन्यापेक्षा कमी कालावधीचा उपलब्ध असल्यास सदर बाबत एक वर्ष आधीचा गोपनीय अहवाल विचारात घेण्यात येईल.
  २. एकत्रित परिविक्षाधीन प्रशिक्षण कालावधीतील गोपनीय अहवाल न लिहील्याने सदर अधिकाऱ्यांना विभागामध्ये पाच ते सहा वर्षांचा कालावधी पूर्ण झालेला असतानाही पाच वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध होऊ शकत नाहीत. उपरोक्त बाबींचा विचार करता ज्या अधिकाऱ्यांचे ५ वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध नाहीत अशा अधिकाऱ्यांचे उपलब्ध ३ (तीन) वर्षांचे गोपनीय अहवाल विचारात घेऊन सरासरी पध्दतीने पाच वर्षांसाठी मुल्यमापन (extrapolation) करण्याबाबत तसेच राज्यकर अधिकारी पदावरून सहायक राज्यकर आयुक्त पदावर पदोन्नत झालेल्या अधिकाऱ्यांचे पाच वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध नसल्यास राज्यकर अधिकारी पदावरील लगतच्या कालावधीचे गोपनीय अहवाल विचारात घेण्यात येतील.

३. a) कार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापनाबाबतचे निकष —

नोडल कार्यशाखेत कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करण्यात येईल. तसेच बदली पात्र अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीच्या मुल्यमापनाचे गुणांकन विचारात घेऊन ज्या अधिकाऱ्यांचे टक्केवारी मूल्य (PERCENTILE VALUE) ५० पेक्षा जास्त आहेत असे अधिकारी पात्र होतील.

b) अकार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापनाबाबतचे निकष —

१. पुढील शाखांमध्ये कार्यरत असलेले अधिकारी हे अकार्यकारी पदावर कार्यरत आहेत असे समजले जाईल - आयुक्त कार्यालय प्रशासन / मुख्यालय, प्रशिक्षण, आर्थिक बुद्धी संपदा कक्ष, आस्थापना, महाविकास, जनसंपर्क, दक्षता, विधी / न्यायालयीन प्रकरणे, अंतर्गत पुनरावलोकन कक्ष, मुंबई विक्रीकर कायदा शाखा (मुंबई), स्वीय. सहायक इ.

२. सदरील अधिकाऱ्यांचे कामगिरीचे मुल्यांकन PRAISE SYSTEM द्वारे होत नाही.

३. सदर अधिकाऱ्यांचे मुल्यांकन त्यांच्या गत ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाद्वारे करण्यात येईल.

ब] अन्वेषण शाखेत पदस्थापनेकरीता निवड करण्यासाठीचे निकष (Selection Criteria) :-

अन्वेषण शाखेत त्या त्या वर्षी जितकी पदस्थापना आवश्यक आहे त्यानुसार आढावा घेतला जाईल व पात्रता निकष पूर्ण करणाऱ्या अधिकाऱ्यांमधून निवड करताना खालील मुद्यांच्या आधारे पदस्थापना देण्यात येईल-

जे अधिकारी वरील पात्रता निकषांनुसार पात्र ठरतात त्यांची सेवाज्येष्ठतेप्रमाणे यादी करून अन्वेषण शाखेतील पदांच्या उपलब्धतेनुसार आवश्यक असलेल्या सेवाज्येष्ठ अधिकाऱ्यांच्या पूर्वीचा पदस्थापनेचा तपशील लक्षात घेवून अन्वेषण शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी विचार करण्यात येईल.

संजय निकम
राज्यकर सहआयुक्त (मुख्यालय) ४,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

**राज्यकर विभागाने बदली सन — २०२६ संदर्भात लेखा परीक्षण शाखेतील
पदस्थापनेसाठी ठरविलेले निकष / मार्गदर्शक तत्वे (राज्यकर उपआयुक्त, राज्यकर
सहायक आयुक्त संवर्ग)**

B] लेखा परीक्षण शाखेतील पदस्थापनेचे निकष :-

अ] लेखा परीक्षण शाखेत पदस्थापनेसाठी पात्रता निकष (Qualifying Criteria) :-

- I. लेखा परीक्षण शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी संबंधित अधिकारी नियत / प्रशासकीय बदलीस पात्र असावा.
- II. संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणतीही विभागीय चौकशी/लांचलुचपत प्रतिबंधक विभागाची चौकशी सुरु नसावी. तसेच सचोटी बाबत प्रतिकूल शरे नसावेत.
- III. सद्यस्थितीत अन्वेषण शाखेत व अपिले कार्यशाखेत कार्यरत असणाऱ्या अधिकाऱ्यांचा लेखा परीक्षण शाखेतील पदस्थापनेसाठी विचार करता येणार नाही.
- IV. **लेखा परीक्षण शाखेत पदस्थापना करताना खालील दोन निकष विचारात घेण्यात येतील —**
  १. अधिकाऱ्यांच्या लगतच्या ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाच्या प्रत्यक्ष गुणांची बेरीज ५० पेकी ४० किंवा त्याहून अधिक असावी. तथापि यापैकी एका वर्षाचा गोपनीय अहवाल उपलब्ध नसल्यास अथवा ६ महिन्यापेक्षा कमी कालावधीचा उपलब्ध असल्यास सदर बाबत एक वर्ष आधीचा गोपनीय अहवाल विचारात घेण्यात येईल.
  २. एकत्रित परिविक्षाधीन प्रशिक्षण कालावधीतील गोपनीय अहवाल न लिहील्याने सदर अधिकाऱ्यांचे ५ वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध होऊ शकत नाहीत. उपरोक्त बाबींचा विचार करता ज्या अधिकाऱ्यांचे ५ वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध नाहीत अशा अधिकाऱ्यांचे उपलब्ध ३ (तीन) वर्षांचे गोपनीय अहवाल विचारात घेऊन सरासरी पध्दतीने पाच वर्षांसाठी मुल्यमापन (extrapolation) करण्याबाबत तसेच राज्यकर अधिकारी पदावरून सहायक राज्यकर आयुक्त पदावर पदोन्नत झालेल्या अधिकाऱ्यांचे पाच वर्षांचे गोपनीय अहवाल उपलब्ध नसल्यास राज्यकर अधिकारी पदावरील लगतच्या कालावधीचे गोपनीय अहवाल विचारात घेण्यात येतील.
  ३. a) **कार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापनाबाबतचे निकष**

नोडल कार्यशाखेत कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करण्यात येईल. तसेच बदली पात्र अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीच्या मुल्यमापनाचे गुणांकन विचारात घेऊन ज्या अधिकाऱ्यांचे टक्केवारी मूल्य (PERCENTILE VALUE) ५० पेक्षा जास्त आहेत असे अधिकारी पात्र होतील.

b) अकार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे
मुल्यमापनाबाबतचे निकष —

१. पुढील शाखांमध्ये कार्यरत असलेले अधिकारी हे अकार्यकारी पदावर कार्यरत आहेत असे समजले जाईल - आयुक्त कार्यालय प्रशासन / मुख्यालय, प्रशिक्षण, आर्थिक बुद्धी संपदा कक्ष, आस्थापना, महाविकास, जनसंपर्क, दक्षता, विधी / न्यायालयीन प्रकरणे, अंतर्गत पुनरावलोकन कक्ष, मुंबई विक्रीकर कायदा शाखा (मुंबई), स्वीय. सहायक इ.
  २. सदरील अधिकाऱ्यांचे कामगिरीचे मुल्यांकन PRAISE SYSTEM द्वारे होत नाही.
  ३. सदर अधिकाऱ्यांचे मुल्यांकन त्यांच्या गत ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाद्वारे करण्यात येईल.
- V. अधिकाऱ्याने विनंतीद्वारे मागितलेल्या ठिकाणी लेखा परीक्षण पद उपलब्ध नसेल तर त्यांचा लेखा परीक्षण पदावरील पदस्थापनेसाठी विचार केला जाणार नाही. मात्र विनंती प्रमाणे ठिकाण उपलब्ध असल्यास विचार केला जाईल.

ब] लेखा परीक्षण शाखेत पदस्थापनेकरीता निवड करण्यासाठीचे निकष (Selection Criteria) :-

लेखा परीक्षण शाखेत त्या त्या वर्षी जितकी पदस्थापना आवश्यक आहे त्यानुसार आढावा घेतला जाईल व पात्रता निकष पूर्ण करणाऱ्या अधिकाऱ्यांमधून निवड करताना खालील मुद्द्यांच्या आधारे पदस्थापना देण्यात येईल-

जे अधिकारी वरील पात्रता निकषांनुसार पात्र ठरतात त्यांची सेवाज्येष्ठतेप्रमाणे यादी करून लेखा परीक्षण शाखेतील पदांच्या उपलब्धतेनुसार आवश्यक असलेल्या सेवाज्येष्ठ अधिकाऱ्यांच्या पूर्वीचा पदस्थापनेचा तपशील लक्षात घेवून लेखा परीक्षण शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी विचार करण्यात येईल.

संजय निकम
राज्यकर सहआयुक्त (मुख्यालय) ४,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

राज्यकर विभागाने बदली सन — २०२६ संदर्भात अपिले शाखेतील पदस्थापनेसाठी
उरविलेले निकष / मार्गदर्शक तत्वे (राज्यकर उपआयुक्त संवर्ग)

C] अपिले शाखेतील पदस्थापनेचे निकष -:

अ] अपिले शाखेत पदस्थापनेसाठी पात्रता निकष (Qualifying Criteria) :-

- I. अपिले शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी संबंधित अधिकारी नियत / प्रशासकीय बदलीस पात्र असावा.
- II. संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणतीही विभागीय चौकशी/लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाची चौकशी सुरु नसावी. तसेच सचोटी बाबत प्रतिकूल शोरे नसावेत.
- III. सद्यस्थितीत अन्वेषण शाखेत व लेखा परीक्षण कार्यशाखेत कार्यरत असणाऱ्या अधिकाऱ्यांचा अपिले शाखेतील पदस्थापनेसाठी विचार करता येणार नाही.
- IV. **अपिले शाखेत पदस्थापना करताना खालील दोन निकष विचारात घेण्यात येतील —**
  १. अधिकाऱ्यांच्या लगतच्या ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाच्या प्रत्यक्ष गुणांची बेरीज ५० पैकी ४० किंवा त्याहून अधिक असावी. तथापि यापैकी एका वर्षाचा गोपनीय अहवाल उपलब्ध नसल्यास अथवा ६ महिन्यापेक्षा कमी कालावधीचा उपलब्ध असल्यास सदर बाबत एक वर्ष आधीचा गोपनीय अहवाल विचारात घेण्यात येईल.
  २. a) **कार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापनाबाबतचे निकष**

नोडल कार्यशाखेत कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करण्यात येईल. तसेच बदली पात्र अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीच्या मुल्यमापनाचे गुणांकन विचारात घेऊन ज्या अधिकाऱ्यांचे टक्केवारी मूल्य (PERCENTILE VALUE) ५० पेक्षा जास्त आहेत असे अधिकारी पात्र होतील.
  - b) **अकार्यकारी पदावर कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मुल्यमापनाबाबतचे निकष —**
    १. पुढील शाखांमध्ये कार्यरत असलेले अधिकारी हे अकार्यकारी पदावर कार्यरत आहेत असे समजले जाईल - आयुक्त कार्यालय प्रशासन / मुख्यालय, प्रशिक्षण, आर्थिक बुद्धी संपदा कक्ष, आस्थापना, महाविकास, जनसंपर्क, दक्षता, विधी / न्यायालयीन प्रकरणे, अंतर्गत पुनरावलोकन कक्ष, मुंबई विक्रीकर कायदा शाखा (मुंबई), स्वीय. सहायक इ.
    २. सदरील अधिकाऱ्यांचे कामगिरीचे मुल्यांकन PRAISE SYSTEM द्वारे होत नाही.
    ३. सदर अधिकाऱ्यांचे मुल्यांकन त्यांच्या गत ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाद्वारे करण्यात येईल.

- V. अधिकाऱ्याने विनंतीद्वारे मागितलेल्या ठिकाणी अपिले पद उपलब्ध नसेल तर त्यांचा अपिले पदावरील पदस्थापनेसाठी विचार केला जाणार नाही. मात्र विनंती प्रमाणे ठिकाण उपलब्ध असल्यास विचार केला जाईल.

ब] अपिले शाखेत पदस्थापनेकरीता निवड करण्यासाठीचे निकष (Selection Criteria) :-

अपिले शाखेत त्या त्या वर्षी जितकी पदस्थापना आवश्यक आहे त्यानुसार आढावा घेतला जाईल व पात्रता निकष पूर्ण करणाऱ्या अधिकाऱ्यामधून निवड करताना खालील मुद्द्यांच्या आधारे पदस्थापना देण्यात येईल-

जे अधिकारी वरील पात्रता निकषांनुसार पात्र ठरतात त्यांची सेवाज्येष्ठतेप्रमाणे यादी करून अपिले शाखेतील पदांच्या उपलब्धतेनुसार आवश्यक असलेल्या सेवाज्येष्ठ अधिकाऱ्यांच्या पूर्वीचा पदस्थापनेचा तपशील लक्षात घेवून अपिले शाखेत पदस्थापना देण्यासाठी विचार करण्यात येईल.

संजय निकम
राज्यकर सहआयुक्त (मुखालय) ४,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

**राज्यकर विभागाने बदली सन — २०२६ संदर्भात नोडल व उर्वरित शाखेतील
पदस्थापनेसाठी ठरविलेले निकष / मार्गदर्शक तत्वे (राज्यकर उपआयुक्त, राज्यकर
सहायक आयुक्त संवर्ग)**

D] नोडल व उर्वरित शाखेतील पदस्थापनेचे निकष :-

उर्वरित कार्यशाखांमध्ये पदस्थापना करताना मुंबई-माझगांव (एमटीएनएल सहीत) येथे सलग १५ वर्षे व मुंबई- माझगांव (एमटीएनएल सहीत) कार्यालयव्यतिरीक्त इतर ठिकाणी सलग ६ वर्षे पुर्ण करीत असलेल्या अधिकारी यांनी दिलेले ठिकाणाचे पसंतीक्रम, पदांची उपलब्धता, अधिकाऱ्यांच्या पुर्वीच्या पदस्थापनेचा तपशील व त्याचप्रमाणे स्थानांकरीता विनंती असल्यास प्राधान्यक्रमानुसार विचार करण्यात येईल.

- त्याशिवाय एखादा अधिकारी प्रतिनियुक्तीवरून राज्यकर विभागात परत आल्यानंतर सदर अधिकाऱ्यास रिक्त पदांच्या उपलब्धतेनुसार शक्यतो नोडल विभागातच पदस्थापना देण्यात येईल. अन्वेषण शाखेत पदस्थापनेकरीता प्रतिक्षा कालावधी (Cooling Off Period) ३ वर्षे इतका राहिल.

➤ तसेच सर्व कार्यशाखांमध्ये पदस्थापना करताना प्रशासनाची निकड, कर्मचाऱ्याचे वय, गुणवत्ता, रिक्त पदे आणि कर्मचाऱ्यांनी सादर केलेल्या आवेदनाच्या अनुषंगाने प्राधान्यक्रम यांचा विचार केला जाईल. राज्यकर विभागाने पुढीलप्रमाणे प्राधान्यक्रम ठरविले आहेत —

- I. स्वतः दिव्यांग अधिकारी.
- II. अधिकाऱ्याचे यथास्थिती पती/पत्नी/पाल्य मतिमंद वा दिव्यांग.
- III. अधिकाऱ्याचे स्वतःचे गंभीर आजारपण, [कर्करोग/पक्षाघात/मुत्रपिंड प्रतिरोपण शस्त्रक्रीया किंवा डायलेसिस सुरु असलेले/, ब्रेन ट्युमर किंवा मेंदुवरील शस्त्रक्रीया/निश्चेतनावस्था/मनोविकृतीने ग्रस्त/ हृदयरोगाने आजारी (हृदय शस्त्रक्रीया)].
- IV. विधवा व परितक्त्या.
- V. पती-पत्नी एकत्रिकरण,
- VI. अधिकाऱ्याचे यथास्थिती पती/पत्नीचे, पाल्याचे अथवा अवलंबून असलेले आई-वडील किंवा महिला अधिकारी यांचे सासू किंवा सासरे यांचे गंभीर आजारपण, [कर्करोग/पक्षाघात/मुत्रपिंड प्रतिरोपण शस्त्रक्रीया किंवा डायलेसिस सुरु असलेले/, ब्रेन ट्युमर किंवा मेंदुवरील शस्त्रक्रीया/निश्चेतनावस्था/मनोविकृतीने ग्रस्त/ हृदयरोगाने आजारी (हृदय शस्त्रक्रीया)].
- VII. मुलांचे १० वी / १२ वी चे वर्ष
- VIII. इतर (उपरोक्त I ते VIII मध्ये अंतर्भूत न होणारे अधिकारी)

उपरोक्त नमूद प्राधान्यक्रमानुसार पदस्थापना देताना सेवाज्येष्ठतेप्रमाणे पदस्थापना देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सर्व बाबींचा साकल्याने विचार करून अधिकाऱ्यांची पदस्थापना बदलण्याबाबत अंतिम निर्णय घेण्यात येईल.

संजय निकम
राज्यकर सहायक आयुक्त (मुखालय) ४,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.